

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

У Град се долази са нарамцима књига... У Град се враћају и они који су у ову модрина са повјерењем изливали своје несанице.

У Граду је сањао, а вјетар му је реченице „дисао у лице“. „Он је издисао љепоту“ – Милош ЦРЊАНСКИ.

И Иво АНДРИЋ. Свијет му је дао Нобелову награду, а овај Град, у коме је живио – смирење – толико да му се повдје, по записаном признању „ и мисао спорије рађала“.

Као и град и ја сам увијек био окренут сунцу и плаветнилу и тарјао заслијепљене душе, надахнут необичним, раскошним чвором пергола, прозора, кровова... Узалуд сам тражио дно, модрина га ова чини се и нема, а док мјесец чисто сребро излова на Град, послушните, они непрестано разговарају...

Овај текст изговорио је за отварање „Трга од књиге“ београдски глумац **Предраг Браца ТОДОРОВИЋ** у улози Душана Костића. У наставку замишљени разговор Андрића и Црњанског, сачињен на основу извода из њихових дјела изговорили су **Зоран ТРОЈАНОВИЋ** и **Данијел ФЕМИЋ** из Херцеговског позоришта. Текст је приређен поводом три деценије од Андрићеве смрти. Умјетнички дио програма заокружен је наступом младог гитаристе **Данијела ЦЕРОВИЋА** из Котора.

Бројну публику, госте, издаваче присутне на Тргу од књиге поздравио је херцеговски градоначелник **Дејан МАНДИЋ**.

РАДОСТ НОВОГ СУСРЕТА

Прошло је годину дана откако смо на овом истом мјесту упутили поруку да желимо да овај трг остане заувјек отворен доброј пјесничкој ријечи, добрим књижевницима и пажљивој публици.

И ево нас опет заједно. Окупили смо се на новом сајму, на древном Новском тргу, окупила нас је књига за коју кажу да је један од најбољих пријатеља човјеку. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Чини се заиста, након годину дана, да обострана радост због овог сусрета траје непрекинута јер ту су већ познати али и нови издавачи, наслови којима се годинама враћамо с једнаким повјерењем, али ту је и мноштво књига које тек треба открити.

У организацији Сајма најбоље су пружили Општина Херцег Нови, Градска библиотека и читаоница, Херцег фест и Књижевна заједница Херцег Нови. Вјерујемо да ћете добру енергију уложену у припрему ове манифестације и бо осјетити наредних седам дана. С тим увјерењем подсјетићу да је најстарији сајам књига на свијету онај који организују у Лајпцигу, а који је започео 1594. и траје и данас. И нашем Тргу од књиге желим тако дугу традицију и да сваке године буде све квалитетнији и квалитетнији.

Сваки сајам књига, а овај херцеговски под отвореним небом посебно, одише атмосфером која радује и дарује надом у боље, и нас читаоце, барем колико и ствараоце. Нека дакле сваки читалац на Тргу од књиге нађе своју нову књигу и нека и по њој памти Херцег Нови. Биће то лијепа спона због које са посебном радошћу каћем – добродошли на Мешународни сајам „Трг од књиге“ у херцег Новом.

Придружите нам се, поклоните своје вријеме вриједним књигама и уживајте у читању! Херцег Нови ће учинити све да та радост остане незаборавна до новог Трга од књиге за годину дана.

Пјесничка бесједа «Да ли знате»

Мира Вуксановића на отварању «Трга од књиге»

КЊИГА - ВОДЕЋЕ ОРУЖЈЕ - НЕКОЛИКО НОЋИ И ДАНА

Да ли знате, даме и господо, да је овај писац послије првог љубазног позива за долазак на почетак *Трга од књиге*, са својом бесједицом која почиње, одмах помислио како је бирач имена херцеговском сајму књига био духовит и досјетљив и праведан, јер су прекривени раније упамћени *Тргови са другим именима*, јер је тако, симболом и прижељкивањем, књига постала водеће оружје, бар неколико дана и ноћи, с поруком да тако остане, да књигу ничији аветлук не замијени? →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Да ли знате, поштовани пријатељи, да је сваки долазак у Херцег Нови оних који хоће у праву књижевност окренут ондашњим боравцима **Његоша, Матавиља, Андрића, Михаила Лалића, Душана Костића, Стевана Раичковића** и осталих којима се мјестом рођења придружује **Марко Цар, дуговијек**, из чијег презимена је изведен први придјев херцегновске љепоте, бокељског господства и дочекљивости?

Да ли знате, Новљани са гостима, да вам се обраћа писац који је одрастао у Црној Гори, да заправо из ње није ни отишао, да је главнина књижевних радова писана црногорским говором, а увијек и само српским језиком, како се једино може рећи, исправно и разумно, да је кренуо из гнијезда **Вуковог** језика, срећном руком тако дарован, да је осјетио како завичај писца први кажњава, а посљедњи га признаје, да су три године одлагали да му уруче Награду *Мирослављево јеванђеље* у Подгорици, да тако чине они који петљу не дају што су приждивену своју цигарету заборавили на јастуку, у заједничкој и јединој кући?

Да ли знате, уважени читаоци, колико вам је свако читање и сваку причу о књигама загушила политичка магла, да зато заједно тумарамо, да је ова ријеч натруњена, јер су нас политичари ухватили за перницу, сметају нам да идемо онамо гдје морамо, у свој посао, у своју дужност, у литерарно и умјетничко, хоће да нас уведу у своју хајду, да нам књиге буду под страначким одронима и необузданим наметима уклијештена и погужвана?

Да ли знате, српскоцрногорска господо, да писци, издавачи, библиотеке и други, без разлике, на постајама између Србије и Црне Горе, обострано нарогушеном заслугом (ко ранијом, ко садашњом), под морање потврдама и разним пусулама доказују да књиге неће нашкодити моћима *завађених и различито педевеисаних* управа, са различитим монетама, без платног промета, да је лакше књигу послати кроз било коју другу царину или међудржавну европску границу?

Да ли знате, цијењени домаћини чија ми је доброта омогућила да као свједок који троструко покушава да помогне књизи могу поновити оно што је очигледно: никакав досадашњи проналазак, никакав будући изум, технички, технолошки, није угрозио и неће угрозити темељно мјесто књиге у националним културама, у цивилизацији, да проналасци →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

јесу убрзали штампање књига, можда и одвише, јер се памти да је некад као данас и код нас био приближан број оних који пишу и оних који читају, да су и то нарочите књиге, а да књигу може уништити само једна једина појава - нечитање.

Да ли знате, одважни служитељи књиге, да у земљама, с којима бисмо радо заједно, нијесу толике тегобе и дажбине натурале на троугао чије су стране *писац, издавач и читалац*, притјерани да се стално гложе коме је горе, зашто је тако, одакле је непогода (споља или изнутра) стигла, умјето да се зоре коме је боље, да је у један глас кажу – свима је најгоре, дошло је до душника, не заказујте нам такмичење у немаштини, једино сте у томе сложни у оба крила Заједнице која лети, у Србији и у Црној Гори, зашто тако нијесте здружени у осталим радњама?

Да ли знате, крајморци и континенталци (што мања замља, крупније ријечи), да сам хтио, за ову свечану прилику, по природном реду, чисту причу, књижевну и поетизовану, али се прича нагло отела, побунила се, не може да прећути, рекла да ће сама спремити излазак, да није кренула у јабану, да иде код својих, да пред њима мора без скривања и урнекања, искрено и помало носталгично, без страха да ће бућнути као непливачица, без снебивања како ће изговорити кључну ријеч за почетну шетњу сунчаним *Тргом од књиге*.

Да ли знате, поштовани водитељи смотре штампаних ријечи, да са честиткама и жељом да буде више отворених књига, наших и преведених, одсвакуд пробраних, на страним језицима, квалитетних, говорник ставља претпотоњи упитник, као знак радозналости, као први изазов *Трга од књиге*, који је и био отворен, јер такво мјесто, док смо заједно, не може бити затворено?

Да ли знате да сам наслов и прве три ријечи сваког питања узео из стољетног дневника зато што се у познатој његовој рубрици именује и тражи знање, да завршавам с неразјашњеном опоменом како су новине унијеле књиге у киоске, у самопослуге, у мјешовиту робу., са узалудним повицима угрожених издавача и књижара, јер знам да добро знате одговоре на свако питање које сам овако, досад, захвалан што сте их саслушали на *Тргу од књиге*, отвореном.

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Представљање књиге „Чуда Светог Василија Острошког“

Програм је започео и водио ђакон **Јован ПЛАМЕНАЦ**, главни уредник Радио Светигоре, подсјећајући да је Светигора издавачко - информативна установа Митополије Црногорско-приморске, а да је један њен дио издаваштво, уз Радио Светигору и истоимени часопис.

. Из текста приређивача и аутора **Весне НИКЧЕВИЋ**

који је на „Тргу од књиге“ прочитала
Сања РАДОВИЋ, уредница у Радио Светигори

У овом плоду су се саборним благословом надлежних архијереја, Високопреосвећеног Митрополита Црногорско-приморског Амфилохија, и Преосвећеног Епископа Диоклијског Јована, и без сумње и пре свега, самог Светитеља Божијег, суstekли вековни трудови острошких молитвеника и сведока, летописаца и богољубивих лаика, као и каснијих истраживача, из разних времена и из разних крајева, чак и различитих вера, чија је благодарна љубав и потреба да, сведочећи о примљеном небеском добротворству, «исповедају Име Господње» и «Бога прослављају».

Корпус који је пред нама представља друго, делимично исправљено и допуњено издање прве од двеју претходних књига записа о чудесним делима Светитеља Острошког од 1962. године, проширено и трећом књигом сведочанстава о самим чудима (онима у последњим деценијама двадесетог и првим годинама 21. века), као и четвртном књигом, која садржи Службу Светом Василију са Акатистом и «Повијест о животу Светога Василија».

Захваљујући Мр Жарку Лековићу и његовим истраживањима црногорске периодике с краја 19. и из прве половине 20. века, приређивач је дошао до нових, првобитних, изворнијих, па и наративно успелијих верзија сведочанстава о поједеним Светитељевим чудима, којима је просто заменио претходне записе о датим случајевима, док је неке нове записе прикључио претходној збирци.

Прва књига у овом издању допуњена је у одсеку «Прилози» народном приповетком «Свети Василије Острошки», записаном 1897., легендом «Народни вођа и Свети Василије», из 1931. и двама белешкама о верским светковинама и поклоњењу Свеца у манастиру Острог крајем 19. и почетком 20. века, док је друга књига преиздата без измене.

Трећа књига «Чуда Светога Василија» састоји се од сведочанстава из манастирске архиве, која се односе на чудесна дела Светитељева од 1974. до 2004. године. За разлику од претходних које је у њиховом изобиљу било могуће разврстати на три обимне целине – «Чудотворење православнима», →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

«Чудотворење иновјерцима» и «Чудо као опомена или казна» - и вјернима и иновјернима. У трећој књизи огромну већину творе записи о чудима над православнима, које су начинили некадашњи Чувар Св. Кивота, данас игуман манастира Ћириловац, отац Јоило Булатовић и анонимни острошки записивачи, као и две вернице-поклонице из Србије, које су чудесне догађаје бележиле по благослову духовника, хаџи- Јелке Јовановић и Василисе Терзин, док је размерно мало записа о чудима над римокатолицима, и савим мало о чудима над муслиманима. Занимљив је податак да међу муслиманима претежу муслимани српског језика, а да је Арбанаса сразмерно мало.

Посебну књигу чине «Служба Светоме» састављена трудом патријарха Српскога, Василија Бркића у 18. вијеку Акатист, насписан руком трудољубивог проте тиватског и професора Василија Ивошевића педесетих година 20. века као и Повијест о животу Св. Василија», коју је саставила Весна Никчевић, на основу расположивих извора, укључујући и «Старе српске записе и натписе» 16. и 17. вијека, у издању Стојана Новаковића.

Животопис Светога замишљен је као историјски реалистична, романсирана повест о богонадахнутом подвижнику, верном Архипастору и милостивом добротинитељу сироте хришћанске раје у временима турскога ропства, проткивана историјским чињеницама распећа православног народа Српског и вековног преживљавања између чекића и наковања латнског крижа и сламског полумесеца на западном Балкану, али и најреалније забележеним мистичким знамењима која су пратила његов свакодневни живот.

Почетак и крај казивања чине поглавља – у којима се веродостојно показује како је наша историја и наша народна душа, после спаљивања Часних Моштију Светога Саве и бола који је претио да се претвори у свенародно безнађе, још једном већ овде и сада, у старој Херцеговини у 17. веку после Христа, по милости Божијој знаменосно била додирнута вечношћу и како је наш народ после земног одласка Светога Саве у Светоме Василију добио на земљи новог источника небеске милости.

Ријеч Милутина МИЋОВИЋА, књижевник из Никшића о „Чудима Светог Василија Острошког“

Говорити о овим књигама значи на неки начин говорити о ономе што се не да изговорити, о оном што се именује као ЧУДО а подразумјева стварност која се не да исказати. Ту стварност, то духовно зрачење доиста осјећа сав овај народ, осјећа све дубљу и све интензивнију духовну присутност Светог Василија у свим нашим расколима и тјескобама. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

И ово је Чудо, да се на Тргу говори о Чудима Светог Василија. Јесу ли та чуда у опасности или се обистинила ријеч да оно што је шапутано у ћопковима, у тамницама, у ћелијама, да ће се проповједати са кровова?

Чудо је и то да онај који се сакрио, који нам није оставио писане проповједи, који је са те стране тако шкрто присутан и нама познат, са друге стране обилно и силно присутан је у народној души.

Из бесједe Владике Захумско херцеговачког ГРИГОРИЈА СЛАВОСЛОВ БОГУ И ЧОВЈЕКУ

Увијек када ме људи опомену да сам насљедник Светог Василија имам потребу да запитам јесам ли ја заиста тај.

Свети Василије је заиста Богоносац, Христоносац и Духоносац.

Свети Василије, цјелокупно његово биће, оцјеловљено, исјељено, освећено, освештано је само по себи и само за себе један велики дивни славослов Христу Богу, Оцу и Духу светоме.

Свети Василије је славослов, доксологија Богу, али Свети Василије је и доксологија човјеку. Он је онај који показује на какво је велико и узвишено име позван и призван сваки од нас. Зато је важно да кад читамо житија светих будемо пажљиви и да будемо реални и да знамо да се Свети Василије родио од оца и мајке, да су се звали Стојан и Ана и да су живјели у једном скромном мјесташцу изнад живописног Поповог Поља, подно планине Бјеласица и да су били људи као и ми, Али, кад размислимо он је сав свет, сав освећен. Нема код њега подјеле на душу дух и тијело. Код њега је све свето и душа и дух и тијело.

Свети василије за мене лично је оно што би могли да назовемо сликом цркве Христове. Црква Христова би требала да буде за свакога и за све и да сваког и све буде спремна примити и загрлити, пустити да се наслони на њене груди и да одатле чује како куца вјечност.

Кад год одем у Острог иако грешан и прегрешан имам слободу да се наслоним на груди Светог Василија и да чујем како куца његово срце које никад није престало и како објављује царство божије и како објављује живот.

Имам слободу да га замолим да ме загрли.

Имам слободу да га узмем за руку и да кажем балгослови ме својој светошћу. Имам слободу да му кажем у мукама сам, у невољама, народ нам је у мукама, Ти си владика Херцеговачки, недај, чувај, брани, одбрани и чувај нас.

И као и сваки човјек који дође у Острог кад изађем нисам исти. Нисмо исти. Ниси онај који не осјећа да је вјера таква да може горе да премјешта. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Ниси онај који не воли чак и оне који нас мрзе. Чак и оне који те клевећу, чак и оне који ти желе зло. Сјећаш се да су и њега клеветали, да су и њега оговарали, да су га прогонили, изагнали, да су га оптуживали да је пролатински, да је антитурски, да је туирски, да је српски, а он је био увијек и једино само христов. И они су сви умрли и нестали. Нико за њих не зна, ничега од њих не зна, а он живи вјечно. И тако живи да прима и њихове потомке, оних које су га убијали, оних који су га клеветали, оних који су га прогнали. Прима их са највећом топлином и највећом љубави. Јер црква Божја је црква коју конституише Дух Свети, а ух Свети је утјешитељ...

Савремени човјек је, ако хоћемо да будемо искрени, уморан човјек, тужан човјек, нема радости, нема наде, нема способности да трпи и трпљењем спасава своју душу. Зашто? Зато што нема вјере. А вјера је основ свега, она је темељ на коме можеш да зидаш све па и трпљење, а трпљење рађа наду, а нада рађа љубав, а љубав све побјеђује...

Такви би требали да будемо и ми његови насљедници, његове слуге и његови ученици, његова браћа и пријатељи, јер је такав био наш Господ, такав је био и Свети Василије...

Сви примају његову утјеху, и данас. Свима даје и раздаје и само се још више богати јер љубав једина има то својство да кад се дијели умножава се.

У програму су учествовале и Александра и Наташа ВУЛЕТИЋ,
чланице дуета „Цетињска моба“.

Петак, 22. јул 2005.

**Промоција азбучног романа «Семољ земља» Мира Вуксановића
Желидраг Никчевић, књижевни критичар и официјелни критичар Сајма:**

ГОРА И ЗЕМЉА У КОЈОЈ РАСТУ РИЈЕЧИ

Свако од нас носи свој сноп кључних ријечи као знак препознавања. Сваки наш крај има такав скуп ријечи. Ти скупови су наш језик.

Важан мотив ове прозе је ослобођење страха из дјетињства. Црнило планинске шуме, студене приче у вилинским јамама, под китином. Отишао сам да са извора **Вуковог** језика донесем нарамке затурених ријечи, да се барем неке од њих поново приме у нашем говору, да се види како су непотршене и немагнетисане. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Ријеч је једини поредак који нас никад не напушта.

Да погледамо, дакле, шта је то приповиједач у почетку знао, па срећно заборавио, али га се прича законито присјећа.

Један њемачки филозоф, јако близак поезији, сматра да сваки човјек отјеловљује једнократну и незамјењиву власт консонаната и вокала – сваки човјек је живи слог који путује према ријечи и тексту. Сваки од тих слогова је непоновљив, као што се у старим храстовим шумама никада не налазе два једнака стабла. Писмо и све наше књиге, то је оно што помаже тим себи скривеним слоговима да евоцирају окрутно видовито доба, кад још није било никаквог представљања. Наш тјелесни хијероглиф, дакле, постаје читљив: себе одаје и себе означава.

Е, сад, пратећи како кроз Семољ земљу, кроз свијетло-тамне предјеле чежње и вртоглавице, како промичу те ријечи, имате неодољив осјећај да се на сваком кораку управо тај почетни живи слог полагано раскрива, од ријечи до ријечи, да би језик испуњавао давнашња обећања.

А оно окрутно видовито доба (оно црнило планинске шуме, оне студене приче у вилинским јамама, под китином), све се то налази негде у првобитним превојима пјесничке меморије, под крилом завичаја – из тог правца до нас допиру најделикатнији, суштински непоновљиви звуци. Мислим да је ту на дјелу чиста поетска енергија, дакле не само приповиједачка и језичка инвенција, не само етнографске или етнопсихолошке финесе, не само разиграна и заиста фантастична топонимија, него буђење митског градива кроз језик, кроз слово, кроз слух.

Да бисмо у овој књизи уживали, потребан је заиста добар слух. Чини се да **Миро Вуксановић** својим стваралаштвом тај слух максимално изопштрава, и да је то његов врхунски дар, и нама вечерас, и нашој култури на дужи рок.

Прије двадесетак дана, у Београду, у Народној библиотеци Србије, са још 200 или можда 300 људи присуствовао сам промоцији романа *«Семољ земља»* Мира Вуксановића, нашег вечерашњег госта и домаћина. Помињем ту недавну промоцију, тај догађај код Светосавског храма – зато што је био веома упечатљив и узбудљив, и заиста би могао да представља охрабрење за наше помало суморне читалачке и уопште књижевне прилике. Најједноставније речено: био је то празник ријечи, и по ономе што су о новом Вуксановићевом роману говорили зналци, и по ономе што смо чули од аутора, и по изванредној публици за коју не могу рећи да се баш често у таквом броју окупља око наше савремене литературе, са таквом пажњом и поштовањем.

Помињем то вечерас, на *Тргу од књиге*, као добар знак, јер ево и овдје, на другом крају наше земље, указала нам се прилика за такву малу свечаност. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Вечерас је са нама Миром Вуксановић, као што знате веома угледан писац, потпредсједник Матице српске и управник Библиотеке Матице српске у Новом Саду. Представљамо његов нови роман под насловом *«Семољ земља»*, други по реду, последице *«Семољ горе»*, у замисљеној трилогији.

Подсјетићу вас на неколико наслова из богатог опуса Мира Вуксановића: (ту су романи) *«Клетва Пека Перкова»*, *«Далеко било – мозаични роман у 446 уроковивих слика»*, *«Семољ гора – азбучни роман у 878 прича о ријечима»*, *«Точило – камерни роман у 33 реченице»*, (па онда приповијетке): *«Горске очи»*, *«Немушти језик»* и *«Вучји трагови»*, (и поеме): *«Тамоони»* и *«Морачник»*. Такође, ред је да поменемо и неке од награда које је Мир добио за своје разноврсно стваралаштво: «Милорад Панић – Сурепа» - за библиотекарство, «Мирослављево јеванђеље» - за прозу, награда за умјетност Вукове задужбине, Просветину награду, Борбину награду, награду «Оскар Давичо», награду «Светозар Ђоровић»...

И књижевни почетак Мира Вуксановића десно се по оној народној: прво па мушко. Прича *«Син»* награђена је и објављена у *Политици* 1975. године – и већ тада је, може се рећи, започело је слагање овог необичног азбучника који данас Мира Вуксановића чини тако изразитом појавом наше књижевности.

Више пута је овај аутор, помажући и себе и савременом читаоцу, напомињао да није велики број оних који знају колико је важна ријеч, сама за себе, колико се разноликих значења и тајни у њој крије.

И оданост тајни и дубини, вишезначности људске ријечи, и лагано раскривању те тајне, могла би се сматрати опсесивним мотивом његове прозе.

И симболично, и стварно, та опсесија кулминира у *«Семољ гори»* - наиме, то је гора у којој расту ријечи, и према томе књига која нема краја. 878 прича о ријечима, а могло их је бити још много више.

Семољ је – каже Вуксановић – народно име за велики снијег, велику маглу, густу таму, огромну шуму.

Е сад, у неком строжијем књижевном или лингвистичком смислу, управо то – тај Семољ – могао би бити добар опис оног крајње деликатног семиотичног процеса, процеса означавања. Имамо знак, који кроз велику маглу, и велики снијег, трага за означеним.

Семољ, међутим, није само та семиоза, него он заиста постоји, и Вуксановић га је некада свакодневно гледао. Он каже: «Семољ – испред наше куће, на осојној страни, над малом ријеком.»

А онда каже: «Посјекали су Семољ, а ја сам кренуо да га оживим, да га још једном дигнем.» →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Писац је, дакле, отворио тај чудесни извор, и сад нам изгледа као да човјек може да заћути, чини нам се као да све долази само, а није баш тако, не долази само него га треба препорудити.

Ништа не долази само, него је ту потребан врхунски слух, и рука мајстора, да би све те приче, које се морају читати на неколико начина и са застајкивањем, биле повезане у азбучник.

Да би те звуке и боје завичаја, и морачку Крњу Јелу преточио у ријечи – јер је ова Вуксановићева трилогија у ствари књига оданости свом поријеклу и својим коријенима.

Ту, у завичајном микропростору, рађа се један магични приповиједни космос – сва та имена носе запретану енергију и магију приче која васкрсава пред читаоцем. И заиста је невјероватно из каквих детаља, каквим пречицама писац стиже до проникнућа у суптиске, метафизичке сфере, а да притом имате утисак да се он само поиграва затеченим именима.

Та имена су, наравно, скоро сва већ дата. («Ништа наше није без имена. Све је семољско крштено. Сва нам је земља од имена. На имањима нам расту имена као трава.»)

Међутим, дата су имена и другима, па из тога не настаје оваква умјетност.

Ријеч пјесника Мира Вуксановића на промоцији «Семољ земље» СЕМОЉ ЈЕ КАЛАУЗНА РЕЧ

Ја сам дужан и истичем одмах, да не бих заборавио – дугове треба враћати што пре, да кажем своју захвалност домаћинима што су имали поверење у моју реч која се чула на отварању *Трга од књиге*.

Још више захваљујем што дајете овакву пажњу мојој књизи коју је, овако срочито представио **Желидраг Никчевић**.

«*Семољ гора*» и «*Семољ земља*»- то су две самосталне књиге, али књиге које се допуњују, књиге које се настављају и можда тај низ неће бити прекинут.

Само једна насловна реч, од свих тих стотина одредница, се понавља. То је реч *СЕМОЉ* и понавља се прича о њој, али са друкчијом завршном реченицом. То је, дакле, калаузна реч и зато се она и налази у наслову.

(Вуксановић је почитао одреднице из књиге: *Сига, Пажит, Луњевац, Лубично, Уштрк, Багун, Грот, Врг, Зииц, Јајило, Аевало, Штипало, Ош, Смрчало...*)

У музичком дијелу програма наступио је Александар БУБАЊА, ученик херцеговске Музичке школе.

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Промоција фототипског издања «Крфског забавника»

Проф. др Миливој Ненин, писац поговора

КРАЈЊЕ И НАЈБОЛНИЈЕ ТАЧКЕ – КРФ И СЕНТ АНДРЕЈА

«Крфски забавник» имао је промоцију у Београду и у Нишу. Могу да кажем укупно није било публике колико има овде вечерас

Не може се у причи о српској књижевности поменути Крф, а да се не помене Сент Андреја. Оно што је био Крф за време Првог светског рата, то је била Сент Андреја крајем 17. и почетком 18. века: склониште за један народ. Ишли су српски писци и јужније и северније, али крајње тачке (и најболније) на северу и југу на које су *ишли* организовано, остају Сент Андреја и Крф. Можда је Сент Андреја, тај данас «празан рукав српске књижевности» (Михиз) и болнија – јер, ту имамо РАСЦЕП књижевности. Откинуо се део једног народа; поделио. С друге стране, Крф је место на којем су се окупили готово сви српски писци, Кад кажем готово сви српски писци, онда мислим и на оно недовршено путовање **Владислава Петковића-Диса** на Крф, на његову жељу да буде у природном окружењу – јер ту се формирала, на неки начин, друга модерна. →

Или, прецизније, они писци који су признавали Диса као претечу. То недовршено путовање има посебну симболику, као што је има и једно закаснело путовање које се једноставно морало догодити. Наиме, један од сигурно највећих писаца српског народа, који за време Првог светског рата са друге стране, одлази на Крф тек 1925.године и тамо пише другу од своје три поеме. Та «Србија» **Милоша Црњанског**, јер о њему је сада реч, као да укида онај расцеп који се догадио крајем 17. века; откинути део народа се, симболично, управо на Крфу, вратио матици. Као да се зацелила рана...

Др Ирена Лазих, суиздавач «Арс либри»

КЊИГА РАЂЕНА У ИНТЕРЕСУ ТРАДИЦИЈЕ И КОНТИНУИТЕТА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ И ИСТОРИЈЕ

Овај «Крфски забавник» је раритет, налази се у неколико библиотека, а ово издање је рађено према оном који се налази у Матици српској. Према томе, оно је као такво познато у читавој научној јавности. Односно, оно што би рекао **Лујо Војиновић**, као историчар, ако нешто хоћеш да сакријеш од српског народа, ти га сакриј у научну студију. На овај начин оно је изнето на светло дана.

«Крфски забавник» на овај начин је приступачан и о њему је обавештена и шира публика. Наиме, проф. др **Миливоје Ненин**, предавач на Филозофском факултету у Новом Саду, иначе историчар књижевности и писац, има онај редак таленат и осјећај да препозна нова открића и да ужива у томе. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Он је имао тај фини осећај да препозна нешто што би једна шира публика могла лепо да прими и доживи, и да се на овај начин употпуни тзв. оправдана празнина. Оправдано је било да тада Музе ћуте, али нису ћутале.

Шта значи овај оксиморон – *«Крфски забавник»*?

Бранко Лазаревић, који је прави уредник *«Крфског забавника»*, уз *«Српске новине»*, као литерарни додатак назвао га је *«Забавником»*. Забавник је, ако тако смем да кажем јер се не бавим периодиком, оно што се наставља на календаре, на одређене периодичне публикације. А Крф је појам који је врло познат, који је везан за патњу, бол и страдање.

Бранко Лазаревић је рекао: »Ако је *Забавник* могао да буде 1813. године, када су били чувени **Наполеонови** походи, онда може и у вријеме Крфа.» То је ипак неспојиво. Бранко Лазаревић је желео традицију односно успостављање везе у српској књижевности.

Шта има у *«Забавнику»*?

Забавник је средиште српске и јужнословенске културе тога времена. Ту је поезија, проза, преводи, историографија, есеји..

Оно што је мене посебно импресионирао јесте библиографија издања и књижевних вести, односно текстови о књигама које се појављују широм, не само Европе, него и Америке. Ту имате издања из Њујорка, Лондона, Париза. Женева, Солуна... море тога, сва памет српска види се у *«Крфском забавнику»*. Штампане су брошуре, књиге, говори.. То је, ја мислим био маркетинг, дозволите да тако кажем, који је омогућио да Срби буду победници у том рату. На тај начин *«Крфски забавник»* би могао бити поука за неке друге области.

Поред тога, мислим да би *«Крфски забавник»* као књижевни часопис, како је тада био устројен, могао бити добар и за садашње прилике.

Шта је интерес издавача за једно овакво врло скупо, врло тешко, врло захтевно издање. Није ишао, што би рекао **Доситеј**, на књигу које имају срећу односно које су комерцијалне, него је постао, што би рекао **Стојан Новаковић**, посао на велико.

Морам да кажем и колико се тражи *«Крфски забавник»*. Многи се љуте, па и на мене, што га не могу добити. Шта је интерес издавача? Ова књига је рађена у интересу традиције и у славу континуитета српске књижевности и српске историје.

Ненад Новаковић, уредник предузећа «Бесједа» из Бање Луке
БАЊА ЛУКА - ТРЕЋА ТАЧКА СРПСКОГ СТРАДАЊА

Прије свега као издавачи дужни смо велика захвалност Библиотеци Матице српске која чува оригиналне примјерке *«Крфског забавника»* и коју су нас свесрдно помогли да реализујемо овај посао. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Петак, 22. јул 2005.

Шта је значај овог *«Крфског забавника»* када погледамо са временске дистанце од једног непуног вијека? Мене као уредника одушевиле су три основне ствари.

Прво, ако се поставимо у седамнаесту и осамнаесту годину прошлог вијека када је војска на Крфу, а народ у Србији и у Црној Гори не зна се ни гдје је - нико не зна за свога гдје је и како је - а *«Крфски забавник»* као новина, као књижевни додатак *«Српских новина»*, излази на Крфу са пуно оптимизма. И морам, заиста, рећи у овим новинама има много више оптимизма него што има данас у новинама.

Други разлог је када погледате прелом, како изгледа графика, какво је било писмо, каква је била писменост наших људи у то доба на Крфу. А Први свјетски рат је у току, немојмо заборавити, а људи на Крфу праве овако графички и технички прецизно и јасно новине од којих би многи ми данас могли да учимо.

Трећи разлог је такође фасцинантан. Када погледате сваки лист *«Крфског забавника»* сваког броја, а у овој књизи је сабрано свих осамнаест бројева *«Крфског забавника»* и онај нулти, сваки број је интересантан за себе. Зашто? Чудновато је откуд толико прилога из разних крајева свијета, прије свега Европе. Тада није било интернета, није било многих средстава комуникација, а текстови су долазили и појављивали се у *«Крфском забавнику»*. Волио бих знати како су ти текстови долазили током Првог свјетског рата на један Крф.

И када погледамо само ова три сегмента, који су занимљиви за издаваче, а и за публику, долазимо до закључка да су људи имали изванредне жеље, воље и потребе да *«Крфски забавник»* штампају, да га оставе нама и подаре. А ми смо такви какви јесмо и да не би Матице српске и њихове библиотеке, тешко да би данас било овог *«Крфског забавника»*.

И још само ово: откуд *«Крфски забавник»* и у Бањој Луци? Па послије Сент Андреје (сјеверније) и послије Крфа (најјужније) српског прогона и изгнанства, појављује се као трећа тачка Бања Лука, као најсјевернија тачка српског прогона и српског страдања. Покушали смо заједно са издавачем из *«Арс либри»* да и ту трећу тачку, најсјевернију, објединимо у један пројекат, а то је *«Крфски забавник»*.

За два дана трајања сајма, ја сам одушевљен интересовањем за књигу. Иако књига није комерцијална, по интересовању публике за *«Крфски забавник»* види се колико посетиоци овог сајма у Херцег Новом имају истанчан укус .

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Субота, 23. јул 2005.

«БАЈКА О МАЈУШКУ»

Дјечији умјетнички центар Подгорица

(Жељко Радуновић, Давор Драгојевић, Сејфо Сеферовић, Д. Драгићевић)

Премда је „БАЈКА О МАЈУШКУ“ већ виђена у Херцег Новом и на Тргу од књиге имала је бројну, веома расположену публику од 7 до 77 година.

Побрала је уз аплаузе и бројне похвале.

Потврдила је и добру концепцију организатора „Трга од књиге“ по којој један дан викенда оправдано припада најмлађима (мада за њих можемо урадити и још више и не само на Тргу од књиге.)

Жељко Радуновић, глумац

о Мајушку, Тргу од књиге, плановима...

Било је дивно вече, публика је одлично прихватила представу, иако имамо искуство са играњем ове представе и на отвореном овдје је атмосфера била посебна.

И остали глумци су веома задовољни јер смо наишли на диван пријем и бројну публику, а тако се једино ствара добра атмосфера и представа игра фантастично као вечерас...

Што се тиче ТРГА ОД КЊИГЕ чуо сам само похвале и да се програми одвијају сваке вечери. Желим вам да наставите тим темпом али и да оржите овакав квалитет.

Задовољство нам је и да учествујемо на промоцијама књиге Дејана Ђоновића. Његове пјесме су од оних које веома лако допиру до срца најмлађе публике али и до одраслих. Још када се говоре на прави начин то даје одличне резултате.

Дјечји умјетнички центар, корак по корак и лагано се развија.

Тај наш напредак иде уз рад у школици глуме која постоји већ три године, али и уз бројне представе које играмо не само у Црној Гори него и шире.

Недавно смо били учесници Међународног фестивала у Суботици...

Са Херцег Новим имамо традиционално добру сарадњу, наступали смо овдје неколико пута, али очекујемо да та сарадња буде и још боља, има за то простора, а надам се да би то било и на ваше и на наше задовољство.

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Субота, 23. јул 2005.

Промоција збирке пјесама «ОДЛИЧНА ИДЕЈА» Дејана Ђоновића

Промоција књиге „ОДЛИЧНА ИДЕЈА“, збирке пјесама о одрастању, од рођења до поласка у школу, за све који су били на тргу, била је пун погодак. Књигу је у едицији „МАЛА ЛИРА“, која спаја топле и духовите стихове савремених пјесника за дјецу и разигране и богате илустрације маштовитих младих умјетника, објавила београдска издавачка кућа „КРЕАТИВНИ ЦЕНТАР“.

Дејан ЂОНОВИЋ, аутор збирке пјесама „ОДЛИЧНА ИДЕЈА“

Ако су клинци задовољни заиста је и мени задовољство што смо реализовали овај програм Трг је био пун, како и треба да буде на «Тргу од књиге». То је још један доказ да су дјеца заинтересована за све оно што им следује и што одрасли треба да им приуште а то је лијепа и њежна ријеч, паметна.

Не знам да ли сам ја био довољно паметан, али трудио сам се да будем користан, колико је могуће, и дјец и њиховим родитељима. Мало се и ја подмлађујем и остајем дјетињаст колико год то могу, а за сада могу.

О сарадњи са „Креативним центром“

Сарадња са «Креативним центром» је била врло брза и ефикасна и врло брзо смо се договорили да књига буде објављена, а то је за мене велика част, јер је ријеч о једном великом, ако не и највећем издавачу на Балкану – Дејан Беговић и Анђелка Ружић који су уредници заиста су ми много помогли. Њихова идеја је да се књига зове «Одлична идеја», по једној пјесми из збирке. Ту се налазе и илустрације Николе Витковића, које су заиста дивне и маштовите. У књизи има око двадесетак пјесама, а публице је много више од онога што сам ја планирао. Уз дјецу сви подјетиње. Мада не треба заборавити, за дјецу се мора радити озбиљно што не значи строго, него озбиљно – да им је интересантно, да им је свијетло, њежно, пуно љубави. Мора се бити искрен, нема лажи, нема превара, и то је суштине свега.

У програму су наступили иземљу осталих Ива КОСТИЋ, Данило и Варја ЂОКИЋ, и плесни парови херцеговског Умјетничког центра АС.

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Субота, 23. јул 2005.

«МОЈА МАСЛИНА»

Проф. др Радиша Јанчић

**Ријеч Зорана ЖИВКОВИЋА,
директора и уредника «Службеног листа Србије и Црне Горе
ХИМНА МАСЛИНИ**

Пред вама је књига која је на неки начин заједничко дело куће и аутора и свих оних који су запослени у «Службеном листу» јер су сви допринели да ова књига изгледа другачије. То је јединствени спој идеје, ауторског текста и графичке опреме, – захваљујући господину Радиши Јанчићу који је аутор «Службеног листа» и Богдану Кршићу који је један од наших важних сарадника и графичар који опрема књиге «Службеног листа».

Књига се и ликовношћу и садржином, и свим оним што је прати издаваја, не само од књига «Службеног листа», него и од многих других.

Када сам прочитао текст „Моја маслина“ знао сам да је прешао линију од писања уџбеника према неким другим областим, као и са значајним и вредним делом – романираном историјом ботанике под насловом «Свет је Храст».

Начин писања у „Мојој маслини“ није примерен нашој списатељској традицији када су у питању научници. Они обично не иду у слободне форме, и у разне жанрове. Радиша Јанчић, овом књигом је дигао себи и спитељски споменик јер нико код нас није написао нешто слично.

Радиша је као човек са континента који је рођен у Новом Саду, а живи и предаје у Београду направио својеврсну химну маслини и њеном значају у историји цивилизације. Рекао је најважније ствари везане за маслину са становишта ботаничара. Отишао је у легенде, у приказања, у историју и направио једну више него интересантну књигу. Наравно да је у одељцима ове књиге систематски обрадио појављивање маслине, не само у ботаници, него и у књижевности, у нашој традицији и то не само у хришћанској. Дајући то све на једном месту направио је нешто што је не само корисно већ и изузетно значајно и структурно повезано.

Наша Србија и Црна Гора добили су књигу о маслини која је заиста дуго чекана али остварена на начин који може да импонује.

Када говоримо о маслини ја морам рећи да је маслина један од симбола медитерана, уз сунце и море. Њом би могли да представимо Медитеран, не само због њеног присуства у античкој традицији, посебно у старој Грчкој него и у нашем свакидашњем животу. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Субота, 23. јул 2005.

Радиша Јанчић цитира Фернанда Бродела и отприлике дефинише Медитеран као простор од севера, где почињу маслине до првог палминог лишћа испод полутара. Јединство Медитерана и начин живота у погледу на свет оивичен управо сунцем, морем и маслинама, је нешто што је карактеристично за Медитеран и тиме се Радиша Јанчић бавио не само анализирајући ту Броделову реченицу него и бавећи се присуством маслине и маслинарства у нашој историји и традицији. Ако бих ову књигу поредио са било којом која је објављена у нашем послератном издаваштву, мислим на други светски рат, онда бих рекао да је ово књига која је слична једном значајном делу познатог теоретичара књижевности Предрага Матвејевића који је својервремено деловао у Загребу, а сада је у Риму. Он је написао «Медитерански бревијар». „Моја маслина“ на оригиналан начин конкурише том «Медитеранском бревијару» који је Матвејевићу донео и европску славу, па чак и присуство у комисији за Медитеран у Европској унији.

Свакако да ова књига Радишу Јанчића који је батаничар континента сада сврстава у ред оних наших најзначајнијих стручњака који се баве маслином и маслинарством. У нашој културној, пре свега, песничкој традицији, нема значајнијег песника, нема значајнијег уметника, који није маслину третирао као мотив. Почев од наших сликара, а међу њима је и најзначајнији, Петар Лубарда, затим графичар Михајло Петров, али и светски сликари Ван Гог и Пикасо...

Када говоримо о поезији, ту су Дучић, Црњански и опет неки мањи значајни писци на које указује Јанчић, захваљујући жељи да буде научник достојан једног типа научника његованог на Медитерану, а то је онај ренесансни научник који има широка интересовања, који има велику општу културу, која се у једној варијанти талента може артикулисати у овакву књигу. Кад већ говоримо о симболици маслине у античкој Грчкој, томе је посвећено неколико одељака. Јанчић нас је подсетио и на оно што је маслина била у овим крајевима, посебно на југу црногорског приморја у Бару, Улцињу и околини.

Да би ова књига била заиста ренесансног типа, Радиша се побринуо јер је илустровао и са неколико врло значајних рецепата који се баве исхраном.

Поводом изласка ове књиге можемо рећи, да ћемо бити у прилици да на Сајму књига у Београду саслушамо и понеку критику, а ја верујем да ће ова књига имати перцепцију која је шира од нашег језика.

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Субота, 23. јул 2005.

Ријеч аутора, Др Радише Јанчића ЛЕГЕНДА О ПОСТАНКУ МАСЛИНЕ

За античке народе порекло маслине није било никакав проблем. Сви су је везивали за поклон богова.

Код старих Египћана Изиде, жена Озириса, је била богиња која је поклонила маслину. Код старих Грка, Атина је била та која је маслину поклонила пре свега грчком народу.

Атина се сукобила са својим стрицем Посејдоном око превласти над Атиком. Ту су били прилично љути борци.

Атина је зграбила своје копље, Посејдон свој трозубац али се умешао Зевс и прекинуо ту борбу. Тражио је од њих да предложи један поклон народу Атике, а који поклон тај народ изабере тај ће постати доминантно божанство над Атиком.

Атина је истог тренутка пристала и забола копље у стену на Акропољу. Из дршке копља се брзо развила бујна маслина. Као одговор на њен поклон Посејдон је свој трозубац забио у земљу одакле је шикнула морска вода и искочили су коњи. Коњи су људима много значили, као превозно средство, као нешто што гарантује успех у рату, као нешто што олакшава посао у свакодневном животу. Сакупило се веће богова и богиња. Сви богови су гласали за Посејдонов, а све богиње за Атинин поклон. Резултат је био изједначен. Пресуду је донео краљ Атине, који је прихватио Атинин поклон и тако је Атина постала заштитница Атике и самога града Атине.

И дан данас поред Ерихтоновог храма на Акропољу расте маслина која је потомак маслине коју је Атина створила.

Малина се из Акропоља, по веровању Грка, ширила целим медитеранским простором.

У музичком дијелу програма наступио је Душан ГАДИЋ.
флаутиста из Херцег Новог

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Недеља, 23. јул 2005.

„ О ДУБРОВНИКУ И ДУБРОВЧАНИМА „
епскопа Ђорђа НИКОЛАЈЕВИЋА

Славко Зорица, свештеник из Дубровника

ИНТЕЛЕКТУАЛНА И МОРАЛНА ВЕЛИЧИНА

Прижила ми се изузетна прилика да говорим о једном великану српске историје митрополиту Дабро-босанском **Георгију Николајевићу** који је више од двије деценије био парох дубровачки и уредник *«Српско далматинског магазина»*. Иако Сремац, заволио је Дубровник и Далмацију до те мјере да му је било веома тешко када је по службеној дужности морао да оде из тог града.

Николајевић је био човјек широке културе, веома образован, говорио је више језика (добро је говорио италијански и њемачки и са њих је преводио). Био је изузетан педагог, јер као учитељ је и почео у Дубровнику да води српску школу. И то је радио веома успјешно – око 15 година.

Ђорђе Николајевић се појављује у Далмацији и Дубровнику у 19. вијеку. А тај 19. вијек је био веома плодан што се тиче интелектуалне снаге код Срба у Дубровнику и у Далмацији. Тада је Дубровник и припадао Далматинској епархији, са сједништем у Задру. У том периоду, када је живио и радио Ђорђе Николајевић, у Далмацији су се појавиле изузетно велике личности, браћа **Петрановићи – Герасим и Божидар, Стефан Кнежевић** који је био надлежни епископ Николајевићу, **Симо Матавуљ...** На крају морамо да истакнемо великог писца и научника, једног од највећих интелектуалаца код Срба, др **Никодина Милаша**.

У том миљеу је живио и радио Ђорђе Николајевић и дао је велики допринос култури, писмености и духовности поднебљу које је «покривала» тадашња Далматинска епархија која се протезала са сјевера од Пероја у Истри до Дубровника, па и до Боке. Касније ће се та епархија подијелити и формираће се Бокоторска и Дубровачка чији је први епископ био чувени **Герасим Петрановић**. Његов основни задатак је био свештеничка служба. Он је то, заиста, радио онако како налаже служба и оно шта од њега Бог и народ очекују. У току свога дугогодишњег рада у Дубровнику, био је веома омиљен. Нијесам наишао нигдје да је имао било са којим је имао и најмање сукобе, било са својом паством или иновјерницима. Одржавао је контакте са свим ондашњим интелектуалним круговима српским – и у Србији, Бечу... Био је лични пријатељ са **Вуком Караџићем**.→

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Недеља, 23. јул 2005.

Ђорђе Николајевић је био човјек велике и дубоке вјере, истински православац и човјек који је одлично познавао теологију. Држао се оне, како рече **Гундулић**, *«добар пастир што говори ином, с сам својим потврђује чином»*. Углавном, био је једна интелектуална и морална величина кога су уважавали сви – и римокатолици и православни.

Нажалост, имао је у животу много тешкоћа. Изгубио је дјецу и супругу и морао је изненада отићи из Дубровника. У Задру је неко вријеме био професор богословије, а касније је отишао у Сарајево гдје се замонашио и постао архимандрит и изабран за митроплита Дабро-босанскога. Бог га је наградио дугим животом. И никада није оставио књигу. На књизи је радио и увијек се трудио да оно што је у народу најбоље да то изнесе и стави на папир. И тако да нешто отргне од заборавља.

Посебно се захваљујем професорици **Арсих** која се прихватила да све ово приближи широј публици. У подручју у ком је он дјеловао, изгледа да историја није била ријека, већ точак, тако да су се многе ствари понављале и понављају се. А људи, као што је Николајевић, су драгоцјеност да бисмо правилно могли схватити ситуацију у којој се данас налазимо и да бисмо правилно могли дјеловати и у овим условима који нијесу нимало лаки. А шта да радим, тако нам је увијек. Када су једну жену у Херцеговини овог задњег рата питали како подноси ове муке и невоље, а она је рекла. «А када је друкчије било?» Овим ријечима је жена казала много, јер ово поднебље било је увијек трновито. Таман се мало трње рапчисти, а неко посије ново. И тако у недоглед.

Међутим, *«на муци се познају јунаци»*, *« у добру је лако добар бити»*... То је и Георгије Николајевић показао ,зато се данас њега сјећамо са пијететом, а његово име се у дубровачкој цркви помињемо на свакој литургији, молимо се за покој душе његове, његове породице и свих његових сарадника. Он је сахрањен у Сарајеву, а његова породица (жена и дјеца) на Бунинову. И када год се прође поред тога гроба, увијек се открије књига живота и рада Георгија Николајевића.

Др Ирена Арсич, уредник «Арс либра»

ТРАДИЦИЈА И ПОСТОЈАЊЕ И ПРАВОСЛАВНОГ ДУБРОВНИКА

Ова књига, на одређени начин, је изненађење. Ја се бавим дубровачком литературом и одједном ми се у разматрању 19. века, у оквиру моје тезе, појавио **Ђорђе Николајевић** односно појавили се православци у Дубровнику. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Недеља, 23. јул 2005.

Када се говори о Србима у Дубровнику, углавном, се говори о Србима католицима. Срби православци као да нису постојали довољно у литератури. А постојали су што се ево и овом књигом доказује. Ако се нешто зна, онда се зна о **Вуковим** боравцима у Дубровнику, зна се о руском конзулу **Јеремији Гагићу**, али се не зна о многим другима који су имали значајну улогу у политичком и културном животу Дубровника 19. века.

Ја ћу, као пример, навести једног издавача дубровачког. У питању је жена, а то је **Василија Лаиновић** која је половином 19. века била издавач и штампар у Дубровнику. И те књиге постоје, а њено име се не налази ни у једном енциклопедијском прегледу овог периода и ове области.

Ђорђе Николајевић био је изузетна личност. Он је био историчар, историчар књижевности, биограф, библиограф, преводац, писац... Он није историчар само православног Дубровника, већ Дубровника уопште. Он је дошао у Дубровник 1830. године (млад од 23 године) јер је позван од црквене општине да буде учитељ у Дубровнику. Млад, жељан да види староставни Дубровник, био је суочен са многим потешкоћама. Уз то, дали су му један врло деликатан задатак: да преписује из Дубровачког архива ћирилске документе и да се то шаље у Беч по налогу аустријских власти. Међутим, он је тајно преписивао докумената и за себе и слао их касније у Београд. Ти документи су штампани 1840. године као *«Споменици српски»*. А као што су познато српска посла, то издање није изишло под његовим именом, већ потписао је човјек који је само буквално физички пренео текстове. И развила се велика афера ко је аутор тих текстова. А Николејавић, у Дубровнику, под моћном Аустријом, није смео да се огласи. У то се умешао и Вук да би доказао да је аутор Ђорђе Николајевић. Зато ми је касније одата и почаст и постао члан Српске краљевске академије.

Николајевић је постао историчар Дубровника на основу докумената. Иако је то рана 1840. године, он се може сматрати и савременим историчарем. У овој књизи се налази текст под насловом *«Окрузје дубровачко»* у ком је дао монографију Дубровачке Републике односно територије која је некада чинила Дубровачку Републику.

Био је и историчар дубровачке књижевности. Познат је његов текст *«Списатељи дубровачки»* који су српским језиком, а италијанским словима писали». Дато је неколико текстова од 1400. до 1800. године за која он сугерише да се та дела морају штампати. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Недеља, 23. јул 2005.

Ђорђе Николајевић је први написао историју српске православне дубровачке цркве. Још једну историју дубровачке цркве написао је **Никодин Милаш**. Ту је, примера ради, дато како су се сналазили православци када није била дозвољено формирање православне цркве, како су тајно долазили монаси из Требиња или из Дужи, како су се крштавали и опојавали мртви... А ту је и прича како су се градиле цркве. Тако је од 1790. године оформљена црквена заједница и дозвољено да се оснује црква. Ту је дат и преглед свештеника који су били у Дубровнику, наводећи и своје име. Пише и о градњи цркве на Бунинову у којој је активно учествовао (1837). Поред тога, Николајевић је био први мирски свештеник у Дубровнику. Прије њега су долазили монаси. Он је саградио цркву и први је увео прославу **Светога Саве** у Дубровнику на предлог једног католика. И први пут се славио Свети Сава у Дубровнику 1847. године.

Николајевић је имао и искушења у том свом великом раду у Дубровнику. Позната је ситуација када је **Његош** дошао у Дубровник 1833. године, а Ђорђе Николајевић је добио налог да га не сачека. Направио се болестан. То је разумљиво, јер је Николајевић послатије посјете Његошеве морао да остане у Дубровнику и да се надмудрује са аустријским властима.

Посебно је било тешко револуционарне 1848. године. Постоји текст, који ја нисам уврстила у ову књигу, јер се још тачно не зна да је његов. Говори се о страшном удесу који је могао да задеси православце у Дубровнику који су били у цркви о Ускрсу када су им претили да ће их запалити и слично. Ђорђе Николајевић је успео да превазиђе ту ситуацију и касније због тога био награђен прстеном **Франца Јосипа**. Поред тога, њега је наградио и руски цар јер је успевао да ту одржи неку равнотежу. Какав је био однос Ђорђа Николајевића као предводника црквене општине, може доказати и писмима који се налазе у овој књизи. Он се послатије 1849. године обраћа писмима бану **Јелачићу** и патријарху **Рајачићу**. И шаље истоветну суму новаца за ратне удовице, сирочад која су остала послатије ратних превирања. Он је био и иницијатор да се Далмација и Бока обрете Сабору да се уведе ћирилица у школе и да се српски језик уведе као административни језик. Тражио је да се озваниче српске школе.

Ђорђе Николајевић је на извјестан начин био програјан из Дубровника. Био је стално под присмотром режима, а 1858. године конкретну су га оптужили као помагача устанка **Луке Вукаловића**. Када је отишао, јако је туговао за својим Дубровником. Дубровчани су му писали врло дирљива писма. Тражио је да се врате у Дубровник, али нико није могао да му помогне.

Ова књига је веома тражена, и веома брзо потребно је радити на другом издању. А у чему је њен значај? Она је гарант традиције, јер се мора обратити пажња и на српски православни Дубровник који је био врло значајан у 19. веку.

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Недеља, 23. јул 2005.

„ДРИНА“ (са видео пројекцијом)

Проф. др Радош Љушић, директор Завода за уџбенике и наставна средства Београд о књизи «Дрина»

КАПИТАЛНА ДЈЕЛА ВЕЛИКОГ ИЗДАВАЧА

Завод за уџбенике и наставна средства данас је несумњиво можда највећи издавач на Балкану. Завод штампа годишње око десет милиона књига, има око 300 запослених, годишње штампа око 2.500 наслова и тиме улазимо у највеће издаваче на Балкану.

Највећи дао наших издања су уџбеници за основне и средње школе, као и уџбеници за универзитет. Једна део наше издавачке делатности усмерен је ка оној области која представља вануџбеничку литературу.

Завод је познат по једној великој едицији тзв. капиталних дела у који смо ми објавили најзначајнија дела наших највећих српских интелектуалаца. Ту су **Јосип Панчић, Светозар Марковић, Светозар Милетић, Богдан и Павле Поповић, Јован Цвијић...** Око 250 томова. Ми настављамо са том едицијом, из разлога што сматрамо да сабрана дела наших најзначајнијих интелектуалаца не могу да објављују сва издавачка предузећа из простог разлога што је то данас врло тегобан и тежак посао. И потребно је много средстава.

Завод је као моћна кућа способан да се бави овом врстом делатности.

И поред ових капиталних дела у последње време смо донели одлуку да се бавимо неким другим пословима и неким другим издањима, а ту смо уврстили она издања која ће се бавити нашим најзначајнијим рекама и нашим најзначајнијим планинама.

Прва књига у овој едицији је књига посвећена реци Дрини коју нисмо радили сами него заједно са Зводом за уџбенике и наставна средства Републике Српске. То је прва књига, а већ идуће године следи друга и она ће бити посвећена реци Морави.

Ми имамо намеру да у наредним годинама објавимо још неколико наших књига посвећеним нашим значајним рекама, али исто тако и нашим значајним планинама. Надамо се да ће у догледно време изаћи књига посвећена Фрушкој гори, Копаонику, Руднику и многим другим планинама на просторима Србије, а надамо се, можда и - Црне Горе. Настављамо и са издавањем капиталних дела. Прошле године смо издали дела **Милана Кашанина**. Ове године завршавамо дела **Бранка Лазаревића**, нашег познатог књижевног критичара који је последње године живота провео управо овде у Херцег Новом. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“
„Читајте да бисте живјели“
Недеља, 23. јул 2005.

Идуће године ће се појавити сабрана дела **Симе Матавуља**.

Оно што може бити занимљиво у будућности за Завод, то је да ћемо започети већ ове године рад на Српској енциклопедији. Наиме, Српска академија наука, Матица српска и Завод урадили су један пројекат закона и предали га Народној скупштини Србије. Тај закон је прошао све процедуре и тренутно се налази у Скупштини Србије и надамо се да ће у септембру бити на дневном реду. Када буде закон усвојен, ми ћемо почети од краја ове године да се бавимо Српском енциклопедијом, јер ће Завод добио право да буде извршни издавач.

То је нас подстакло да у Заводу отворимо и лексикографско одељење. Завод ће од ове године почети да се бави лексикографијом. Ту, пре свега, мислим на она лексикографска издања која ће бити од користи ученицима, а затим и остала лексикографска издања, с обзиром да Србија нема свој лексикографски завод.

Неколико речи о књизи *«Дрина»*.

Књигу смо урадили у једном рекордном времену. Од дана, када смо донели одлуку да напишемо књигу *«Дрину»*, Завод из Београда и Завод из Српског Сарајева, за свега 5,5 месеци успели смо да остваримо овај пројекат. Није било лако радити са великим бројем аутора. Текстове о реци Дрини написао је 15 аутора. Али није само њих 15 радило на овој књизи. Радило се још јако много, јер ово није само књига, ово је једно мултидисциплинарно дело гдје смо реку Дрину представили речју, сликом, филмом и музиком. На крају књиге налази се ЦД на ком смо ми снимили филм о реци Дрини, у трајању од 60 минута. Снимали смо захваљујући помоћи војске Републике Србије и Републике Српске који су нам ставили на располагање један хеликоптер и реку снимали из ваздуха. А исто тако снимали смо и са земље и тако направили један филм о реци Дрини. А професору **Светиславу Божићу** смо поверили да одабере музику о реци Дрини. Тако да читаоци могу, читајући књигу о реци Дрини, која је јако богато илустрована фотографијама, истовремено да гледају на ЦД-у један изузетно леп филм о реци Дрини.

Наш напор је уродио плодом. Надам се да ћемо оваквим радом наставити и у будуће. И да ћемо наше читаоцве обрадовати многим захтевним делима попут овог о реци Дрини. Ових дана треба да се појави једно велико наше значајно дело које носи наслов *«Владе Србије од 1805. до 2005. године»*. У том правцу ћемо наредне године наставити нашу делатност.

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“

„Читајте да бисте живјели“

Недеља, 23. јул 2005.

„ЕДИЦИЈА ДЕСЕТ НАЈБОЉИХ НИН-ОВИХ РОМАНА“

Петар ПЈАНОВИЋ,

замјеник директора Завода за уџбенике и наставна средства

ДЕСЕТ ПУТА ДВА - ВЕЛИЧАНСТВЕНИХ

Реч је о едицији која је настајала последњих пола века, тако што је НИН са својим жиријем одабирао најбоље романе објављене на српском језику, а ми одлучили крајем 2004. године да направимо резиме. Формиран је велики жири који је чинило 48 угледних критичара да би се од педесет романа одабрало десет. Тих десет романа су најбоље што је створено на српском, а морам да кажем и на хрватском језику, јер се међу десет аутора налазе и два хрватска писца. Низ од десет величанствених романа су следећи: *«Дервиш и смрт»* Меше Селимовића, *«Пешчаник»* Данила Киша, *«Роман о Лондону»* Милоша Црњанског, *«Хазарски речник»* Милорада Павића, *«Ходочашће Арсенија Његована»* Борислава Пекића, *«Киклоп»* Ранка Маринковића, *«Употреба човека»* Александра Тишме, *«Судбина и коментари»* Радослава Петковића, *«Корени»* Добрице Ћосића и *«Мириси, злато, тамјан»* Слободана Новака.

У чему је значај ове едиције? Он се може посматрати у три равни. То је једна изузетна антологија, у исто време можемо сматрати да је једна историја српског романа зато што су најстарији по времену објављивања – *«Корени»* Добрице Ћосића објављени 1954. године, а најближи нашем времену јесте роман Радослава Петковића *«Судбина и коментари»* објављен 1993. године. Ова едиција има својерсни наставак. Радећи на овим романима закључили смо да поред ових романа историја српске књижевности је ипак закинута за неке романе који су имали несрећу да се појаве исте године када се појавио неки други роман. Можда је и жири понекад погрешно, па није доделио награду роману који је најбољи. Из ових разлога ми смо формирали један нови жири који има задатак да, сумирајући све оно што је у жанру романа створено за 50 година, а првенствено оне књиге које нису добиле Нинове награде, изабере десет књига које нису никад добиле Нинову награду, а завређују да буду вредноване у оквиру романа као нешто што је незаобилазно.

Тај жири је врло брзо завршио свој посао и дошли смо до десет нових романа у оквиру којих су *«Проклета авлија»* Ива Андрића, *«Пролође Ивана Калоба»* Владана Деснице, *«Кад су цветале тикве»* Драгослава Михаиловића...

Дакле, са ових десет романа које вечерас видите и са оних десет изабраних од стране жирија – ми ћемо имати 20 незаборавних романа у низу који представља српски роман за последње пола века. →

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ „ТРГ ОД КЊИГЕ“
„Читајте да бисте живјели“
Недеља, 23. јул 2005.

Вече ИП „ОКТИОХ“ - ПОДГОРИЦА
Димитрије Бјелица, о едицији „Краљеви шаха“

Издавачка кућа „ОКТОИХ“ преузела је један велики подухват прихватајући да објави 64 књиге о краљевима шаха, али не само о њима него и моје путописе са свих континената, затим сусрете са славним личностима и књиге о славним фудбалерима.

Најпре је изашло 13 књига о краљевима шаха. Та серија преведена је и на шпански језик и доживела је велики успех. Преведена је и у Америци. Књиге о ђшаху су на првом месту по продаји у свету. Имамо сам срећу да неке од тих књига направим са Бобијем ФИШЕРОМ. У једној од њих говоримо и о једном турниру који се десио овде у Херцег Новом.. Боби Фишер био је овде 1970. године и победио је на једном великом брзопотезном турниру који је игран у хотелу „Плажа“. Књига коју смо заједно објавили зове се „СУСРЕТИ СТОЛЕЋА“.

Другу серију књига писао сам са Михаилом ТАЉЕМ, затим са Анатолијем КАРПОВОМ, са којим објављујем и једну светску шаховску ревију. Уз сваку књигу спремио сам и компакт диск и DVD.

Сарадња са Фишером је била веома успешна и једино што је снимиио у својој каријери јесте телевизијска серија „Великани шаха“ која је рађена у Сарајеву. Та серија је на видео аксетама у Америци премашила неке тираже славне Мадоне. Ту су и приче о партијама које сам играо са Мадоном и са Клаудијом ШИФЕР. Играли смо магични шах. У дуелу са Мадоном играо сам нерешено, она је магична. Исто сам играо и са Клаудијом Шифер, а онда сам недавно у Новом Саду играо меч са велемајстором Лотаром ШМИТОМ и успео сам да победим и да задржим титулу шампиона света у магичном шаху.

Магични шах лансирао сам по наговору Бобија Фишера, игра се са магичним коцкама које производе у школи за децу ометену у развоју у Новом Саду. Њима сам дао цео приход.

У првих 14 књига све краљеве шаха описао сам какви стварно јесу у стварним животу. Описане су и њихове најлепше партије...

„ОКТОИХ“ је на „Тргу од књиге“ требало да представи роман Косте РАДОВИЋА „Вртијељка“. Из оправданих разлога овај је програм отказан.

АНКЕТА... АНКЕТА... АНКЕТА ... АНКЕТА... АНКЕТА... АНКЕТА

Публика о „Тргу од књиге“... Публика о „Тргу од књиге“

Дејан Ђоновић, глумач

Морам признати да сам једно вече био спријечен да дођем.

Био сам на отварању и како је тада добро почело надам се да ће бити и све боље. Надам се такође да ће се 28. јула корице „Трга од књиге“ малчице затворити тако да увијек буду доступне путнику да их отвори – да ли у библиотеци, или у Радио «Херцег-Новом, у Архиву, или чак и у кафићу. Можда се почне по кафићима и читати, тако би било и још занимљивије.

Марија, студент

Мене су интересовали рјечници, и нашла сам их, тако да након само једног обиласка Сајма могу да кажем да је испунио моја очекивања.

Мало је невјероватно да на тако малом простору има толико издавача, шта би тек било да има више простора и финансијских могућности за организацију програма.

Нисам пратила све програме, али оно што сам видјела било је квалитетно и „држало је пажњу“ чини ми се увијек бројне публике.

Никола, матурант

Одушевљен сам Сајмом мада ове године нисам могао да нађем све књиге које су ме занимале, односе се на историју умјетности. Због тога имам утисак да је прошле године било више наслова (или више оних који су мене интересовали).

Занимљиво је да су цијене истих књига драстично различите од издавача до издавача. Све је добро организовано, боље него прошле године.

Нисам пратио све програме, али оно што сам видио од отварања до недеље допало ми се. Најбоља оцјена је обећање да ћу наставити да долазим до краја сајамских програма.

Васо, службеник

Кад нема сајма још је и лијепо сједати на полуосвјетљеном Тргу, али када се доведу овако квалитетни издавачи и приреде добри програми онда и Трг мора да буде освјетљенији. Све друго је доста добро.

АНКЕТА... АНКЕТА... АНКЕТА ... АНКЕТА... АНКЕТА... АНКЕТА

Публика о „Тргу од књиге“... Публика о „Тргу од књиге“

Бранка, пензионер

Не знам да објасним да ли на овај сајам долазим само због књига или само због програма који су бољи и боље организовани него прошле године. Битно је да сам често на Тргу и да чини ми се ова манифестација све више привлачи публику свих генерација. Дивно је било у суботу, уживали смо и моји унуци и ја. Вољела бих чак да Сајам таје дуђе па да има више простора и времена и за промоцију дјечјих књига и за позоришне представе за најмлађе.

Купила сам двије књиге. Препоручили су ми Трејси Шеваљеа, а ја сам одабрала један приручник о гајењу цвијећа. Мислим да за сваког може да се нађе понешто.

Прија ми чак и то што по главној улици до Трга има штандова са књигама мада је Сајам сада најважнији.

Петар, гост у Херцег Новом, професор

Док није почео Сајам пратио сам неколико концерата на Данима музике. Онда нисам могао да одаберем где бих пре. Још да могу да останем на том филмском фестивалу о коме сам чуо било би фантастично.

Супер нам је било лето у Херцег Новом. Доћи ћемо опет. Сајам је више него занимљив, потпуно се разликује од оног у Београду, али има неоспорног шарма, а има и добрих књига. Цене су, рецимо приступачне, а ако се издавачи досете да до затварања понуде и попусте, мислим да ће и они бити задовољни. Ја нисам куповао књиге, не могу да их носим до куће, али носим пуно лепих утисака.

Херцег Нови је прелеп.

Ангелина, службеник

Спадам у оне који воле да читају, читају много и неселективно, зато је сваки сајам књига за мене права свечаност, али овај посебно јер се дешава лети, на отвореном, у граду који јако волим и у који долазим већ тридесетак година. Зато желим да сајам у Херцег Новом буде још бољи, већи, да дуже траје, мада ни овако немам много замерки и оне су углавном техничке, трг би могао да буде осветљенији, продајни простор можда мало већи...

АНКЕТА... АНКЕТА... АНКЕТА ... АНКЕТА... АНКЕТА... АНКЕТА

Издавачи о „Тргу од књиге“... Издавачи о „Тргу од књиге“

Службени лист Србије и Црне Горе

У прелијепом амбијенту, уз велику посјећеност одвија се Међународни сајам „Трг од књиге“. Конкретно на нашем штанду „Службени лист СиЦГ“ заинтересованост је задовољавајућа. Доста је актуелна правна литература, а засада су нам најпродаваније књиге „Моја маслина“ и „Београд испод Београда“.

Велико је интересовање за „Мирослављево јевађеље“ као и за књигу „Црна Гора и Русија“ . Још једна књига која се добро продаје јесте „Русија и раскол Европе“.

Издавачка кућа „Лагуна“ - Београд

Радмило

„Лагуна“ у последње две године учествује на Сајму у Херцег-Новом. Ја сам трви пут на „Тргу од књиге“ јер је претходне године овде био мој колега.

Посећеност је јако добра јер много људи зна за Сајам. „Лагуна“ издаје књиге које су тренутно актуелне у свету и све наше књиге су доста тражене.

Књиге која је написала Трејси Шевалије се доста добро продају ове две године, а међу најпродаванијим је и Стингова аутобиографија „**Раштимована музика**“. Људима су јако занимљиве и неке дечје књиге. Имамо 250 наслова тако да је тешко издвојити једну као најпродаванију.

„Educational centre“ doo Podgorica

Ђуровић Снежана, директорка

С обзиром да немамо искуства са другим сајмовима књига у Црној Гори, не знам колико је моје мишљење објективно. Генерално сам задовољна организацијом Међународног сајма „Трг од књиге“. Мислим да је у смислу заштите и подршке издавачима, организатор учинио највише могуће, ако се узме у обзир чињеница да је ријеч о сајму на отвореном.

Вечерње промоције су лепо осмишљене и привлаче публику, те самим тим повећавају посећеност и продају књига. Чини ми се да је ове године боље одрађен маркетинг, и пре и током трајања Сајма. Понуда књига је заиста разноврсна.

Једина замерка је недостатак приликом паркинг простора приликом уноса књига и обезбеђивање помоћне радне снаге (наравно, плаћене).

АНКЕТА... АНКЕТА... АНКЕТА ... АНКЕТА... АНКЕТА... АНКЕТА

Издавачи о „Тргу од књиге“... Издавачи о „Тргу од књиге“

Езотериа, Београд

Организација Међународног сајма „Трг од књиге“ је добра. Ипак, имам једну замерку. Од следеће године морате организовати транспорт књига, када је реч о београдским издавачима. Што се тиче осталих ствари, видимо да су се организатори потрудили. Једини детаљ који мора да се исправи јесте тај транспорт књига.

Било би још много боље када би и штандови били већи. Тако би могли да изложимо све наслове. Иако смо и раније долазили у Херцег-Нови, ово нам је први пут да се појављујемо на Сајму.

„Не губите живце због малих ствари“ – тренутно је најпродаванија књига.

Издавачка кућа „Јасен“

Васка Лаловић

Задовољни смо овогодишњом организацијом Сајма, као и програмом који је омогућио да посећеност Сајма буде добра, нарочито после 21 час.

Што се тиче продаје књига, наша издања нису комерцијална, па се не можемо похвалити продајом. Захваљујући сарадњи са другим издавачким кућама продајемо њихова издања. Од наших књига најпродаванији је **немачко-српски, српско-немачки речник**.

Учествовање на Сајму нам је ипак драгоцено јер се успоставља сарадња са новим пословним сарадницима (нпр. књижарама, библиотекама).

Рачунајте на рачунаре

Ово је прва година како учествујемо као издавачи на Међународном сајму „Трг од књиге“. Сасвим смо задовољни организацијом. Пријем организатора је заиста изврстан.

Дошли смо са увјерењем да ће књига **Office XP** бити најпродаванија и драго нам је што то јесте најпродаванија књига на нашем штанду. Истина, полагали смо доста наде и у књиге Мултимедија и Кликовница.

ДО КРАЈА „ТРГА ОД КЊИГЕ“

25. 07. (понедељак) 21:00

→ «ГРАД СОЛИ» Јасмина Анастасија Асја

(Говоре: Ж. Никчевић, Милован Лукић и глумица Рада Ђуричин)

→ «НА СУНЧАНОЈ СТРАНИ» вече са Радом Ђуричин

→ «РУСИЈА И РАСКОЛ ЕВРОПЕ» Проф. др Сава Живанов

(Говоре: Проф. др Сава Живанов, Проф. др Драгољуб Живојиновић, Зоран Живковић)

26. 07. (уторак) 21:00

→ «НЕМА ВЕРОНИКЕ И ДРУГЕ ПРИЧЕ» Јован Радуловић

(Говоре: Јован Радуловић, Желидраг Никчевић)

→ «СВИХ ЖАЛОСНИХ РАДОСТ» Љиљана Хабјановић

(Говоре: Љиљана Хабјановић, Катарина Брајовић) (хор Цркве св. Петке - Београд)

27. 07. (сриједа) 21:00

→ ЗБОРНИК БОКА 25/2005.

(Говоре: Проф. др Дарко Антовић, Др Драго Шеровић)

→ КОНЦЕРТ ансамбла «БОКЕЉИ»

«СА ЕВОМ У РАЈ» Ева Рас

(Говоре: Ева Рас, Анита Панић)

→ Представљање издавачке куће Задужбина Петар Кочић

ДОДЕЉИВАЊЕ НАГРАДЕ „КОЧИЋЕВО ПЕРО“

28. 07. (четвртак) 21:00

КЊИЖЕВНА ЗАЈЕДНИЦА ХЕРЦЕГ-НОВИ

→ «НОВЕ ПРИЧЕ ИЗ ЖУТИЛОВИНЕ» Шпиро Живковић

(Говоре: Шпиро Живковић, Драгољуб Брајковић, Желидраг Никчевић)

→ Додјеливање награда: најпродаванија књига на сајму, књига године, најбоље опремљена књига

. ... ријеч на затварању Сајма)

Савјет Међународног сајма књига «Трг од књиге 2005.»

Херцег - Нови

21 -28. јул 2005

Трг од књиге
„**Читајте да бисте живјели** „

ПОКРОВИТЕЉ

МЕЂУНАРОДНОГ САЈМА „ТРГ ОД КЊИГЕ“ 2005.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ХЕРЦЕГ НОВИ

СПОНЗОРИ

МЕЂУНАРОДНОГ САЈМА „ТРГ ОД КЊИГЕ“

MONTENEGROAIRLINES – PODGORICA
МЕДИТЕРАНСКИ ЗДРАВСТВЕНИ ЦЕНТАР - ИГАЛО

„ПАНТОМАРКЕТ“ ДОО – Херцег – Нови

ПЕТРАЛ РАНЧ - Мельине

CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA A.D. filijala Herceg Novi

КОМПАНИЈА АЛЕКСАНДРИЈА

ПП ВАЛ ХЕРЦЕГ НОВИ

ЈАДРОАГЕНТ БАР – ПРЕДСТАВНИШТВО БИЈЕЛА

ART GALLERY SUE RYDER HERCEG NOVI

МЕДИЈСКИ СПОНЗОРИ

МЕЂУНАРОДНОГ САЈМА „ТРГ ОД КЊИГЕ“

ЈС ИНФОРМАТИВНИ ЦЕНТАР РАДИО – ХЕРЦЕГ - НОВИ

РАДИО-ТИВАТ

РАДИО-БУДВА

РАДИО-КОТОР

Штампа: Биро Конто – Игало

Тираж 70 примјерака

Херцег - Нови

21 -28. јул 2005